

บทบาทสำคัญ ๙ ข้อ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา กับการวัดผลและการประเมินคุณภาพผู้เรียน

วิชญ์ ทรัพย์สมบัติ

ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.

๑. กำหนดนโยบาย จุดเน้นของเขตพื้นที่การศึกษา และแผนงาน โครงการ กิจกรรม เพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาด้วยกระบวนการวัดและประเมินผลที่ได้มาตรฐาน
๒. ปรับกระบวนการทางความคิด (Mindset) ทศนคติ มุมมอง นิสัย และมองโลกในแง่บวกที่ควรจะเป็นกับการวัดผลและการประเมินคุณภาพการศึกษาว่าสามารถยกระดับและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้
๓. ดำเนินการ และสนับสนุนส่งเสริมให้สถานศึกษาวิเคราะห์ผลการทดสอบจากการประเมินในระดับต่าง ๆ เช่น ผลการประเมินในชั้นเรียน ผล NT ผล O-NET ผลประเมินความสามารถด้านการอ่าน (RT) และผลการทดสอบ PISA เป็นต้น เพื่อใช้เป็นฐานในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
๔. กำกับ ติดตาม สนับสนุน และส่งเสริมให้สถานศึกษาทุกแห่งใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินคุณภาพผู้เรียนในชั้นเรียนที่หลากหลาย และได้มาตรฐาน ทั้งด้านความรู้ความคิด ด้านทักษะกระบวนการ การปฏิบัติงาน และด้านคุณลักษณะ ไม่ควรใช้ข้อสอบแต่เพียงอย่างเดียวในการประเมินคุณภาพผู้เรียน ควรมีการประเมินที่ครอบคลุมพฤติกรรมที่เป็นเป้าหมายในการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างรอบด้าน รวมถึงมีการประเมินการปฏิบัติงาน การสังเกตพฤติกรรม การประเมินตามสภาพจริง การตรวจสอบชิ้นงาน เป็นต้น
๕. สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้เครื่องมือประเมินในชั้นเรียนที่ตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สอดคล้องกับระดับพฤติกรรมที่มุ่งวัด ไม่ว่าจะเป็นตัวชี้วัดด้านความรู้ความคิด ด้านทักษะกระบวนการ การปฏิบัติงาน และด้านคุณลักษณะ
๖. สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้ข้อสอบแบบเขียนตอบหรืออัตนัย (Essay Test) ในการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการจัดระบบความคิด การให้เหตุผล การคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการเขียนเพื่อการสื่อสาร
๗. เน้นย้ำและสร้างความเข้าใจกับสถานศึกษาทุกแห่งเกี่ยวกับการประเมินเพื่อปรับปรุงและพัฒนา (Formative Assessment) และการประเมินเพื่อสรุปและตัดสินผล (Summative Assessment) ให้มีความสำคัญกับการทดสอบเพื่อค้นหามาตรฐาน ตัวชี้วัดที่ต้องปรับปรุงจากผลการทดสอบ และดำเนินการปรับปรุงและพัฒนา มากกว่าการทดสอบเพื่อนำคะแนนผลการทดสอบไปรวมเพื่อสรุปและตัดสินผลการเรียนแต่เพียงอย่างเดียว และใช้การประเมินเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน (Assessment as Learning)

๘. วางระบบ สนับสนุน และส่งเสริมเพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านการวัดและประเมินผลในชั้นเรียนให้แก่บุคลากรในสังกัด เช่น การจัดระบบคลังข้อสอบเพื่อให้บริการ การพัฒนาครูผู้สอนให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ให้มีความรู้ความสามารถในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินคุณภาพผู้เรียนที่หลากหลาย การสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ด้านการวัดและประเมินคุณภาพการศึกษา การพัฒนาแบบทดสอบที่ได้มาตรฐาน การพัฒนาโปรแกรมการทดสอบด้วยคอมพิวเตอร์ และการพัฒนาระบบการทดสอบแบบออนไลน์ เป็นต้น
๙. กำกับ ติดตาม สนับสนุน และส่งเสริมให้สถานศึกษาใช้ข้อสอบที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานในการสอบปลายปีของนักเรียน ไม่ว่าจะ เป็นข้อสอบมาตรฐานปลายปีที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพัฒนาขึ้น หรือข้อสอบของสถานศึกษาเอง หรือข้อสอบที่หน่วยงานอื่น ๆ พัฒนาขึ้นที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับ โดยผ่านกระบวนการพัฒนาที่ได้มาตรฐาน